

Η Δεύτερη Φωνή μιας κοινωνίας - ερειπιώνα

Το θεατρικό έργο Δεύτερη φωνή των **Θανάση Παπαθανασίου** και **Μιχάλη Ρέππα**, στο **Θέατρο Αποθήκη**, επικεντρώνει σε μια υβριδική μεσοαστική οικογένεια. Εκεί ακριβώς, στον πυρήνα μιας οικογένειας, εστιάζεται αντανακλάται και συμπυκνώνεται το δράμα μιας κατεστραμμένης κοινωνίας.

γράφει ο **Κώστας Μποσταντζόγλου***

Πόσο θέλουμε και πόσο επιτρέπουμε στον εαυτό μας να κατέβει στου κακού τη σκάλα; Πόσο διευκολύνεται, στην προσπάθειά του να μας αλώσει, ο φασισμός από τις προσωπικές μας επιλογές και τις νόρμες επιβίωσης που θέτει η σύγχρονη κοινωνία; Βλέποντας τη **Δεύτερη φωνή των Θανάση Παπαθανασίου** και **Μιχάλη Ρέππα**, στο **Θέατρο Αποθήκη**, αυτά τα ερωτήματα αιωρούνται ζητώντας μας να σκεφτούμε και να πάρουμε θέση.

Πολύ σωστά το συγγραφικό δίδυμο επέλεξε μια υβριδική μεσοαστική οικογένεια στο κέντρο της δράσης. Εκεί ακριβώς, στον πυρήνα μιας οικογένειας, εστιάζεται αντανακλάται και συμπυκνώνεται το δράμα μιας κατεστραμμένης κοινωνίας.

Υπάρχει η μάνα. Έχασε την ευκαιρία της επιτυχίας και προσπαθεί να επιβεβαιωθεί μέσω της επιτυχίας της κόρης. Μπρός στο όραμα της επιτυχίας, που ταυτίζεται με την οικονομική άνεση, δεν διστάζει μπροστά σε τίποτα. Σπρώχνει την κόρη της να παραμερίσει κάθε ηθική αξία προκειμένου να “ανέβει”. Είναι διατεθειμένη να την πουλήσει σαν κομμάτι κρέας.

Υπάρχει ο πατέρας. Άβουλος. Στον κόσμο του. Κάποτε αγωνιστής, τώρα πια τσακισμένος από μια πραγματικότητα που τον ξεπερνάει, έχει συμβιβαστεί και είναι παιχνίδι στα χέρια της μάνας. Προσπαθεί απεγνωσμένα να κρατήσει τις ισορροπίες και συνέχεια αποτραβιέται για να έχει την ησυχία του.

Υπάρχει η κόρη. Ξέρει τις μηδαμινές καλλιτεχνικές της δυνατότητες και σκαρφαλώνει στο κρεβάτι – όχημα του ατζέντη, κουρασμένη, θυσιάζοντας την οικογένειά της στο όραμα μιας καλύτερης ζωής. Υπάρχει ο γιός της οικογένειας. Έχει σιχαθεί την υποκρισία, τους συμβιβασμούς, την ανυπαρξία

προοπτικής και διαλέγει να συνταχθεί με τους μπαχαλάκηδες ή ακόμα και με τους φασίστες, χωρίς να έχει ιδεολογικό όραμα, αποφασισμένος να τα κάνει πουτάνα όλα.

Αυτός είναι ο στενός πυρήνας. Υπάρχουν και οι “ξένοι”. Αυτοί που δεν έχουν ίδιο αίμα. Απέναντί τους, η ενωμένη αγία οικογένεια διαλύεται εις τα εξων συνετέθη.

Υπάρχει ο σύζυγος της κόρης που είναι αφοσιωμένος στο παιδί τους που είναι άρρωστο και πασχίζει να κρατήσει μια γυναίκα που τυφλώθηκε από τα φώτα της ανύπαρκτης δόξας και τον βρίσκει “λίγο” για να στέκει δίπλα της. Αυτός και το παιδί του – που αποτελεί βάρος – θυσιάζονται χωρίς δεύτερη σκέψη. Είναι οι παράπλευρες απώλειες.

Υπάρχει και ο ατζέντης. Ο χαρακτηριστικός αριβίστας. Κυνικός στο έπακρο. Τα μόνα που μετράνε για αυτόν είναι τα κέρδη. Όλα πρέπει να υποταχτούν στην σκοπιμότητα της ανόδου και της δικής του ευχαρίστησης. Οι αρχές είναι για τα σκουπίδια.

Μέχρι το τέλος του έργου αυτοί οι άνθρωποι συνασπίζονται, αλληλοσπαράσσονται, προδίδουν και “μαχαιρώνουν” ο ένας τον άλλο. Το τέλος του δράματος τους βρίσκει όλους χαμένους. Σίγουρα αυτό το έργο είναι το πιο ώριμο του συγγραφικού δίδυμου. Παρουσίασαν στα μάτια μας μια πινακοθήκη χαρακτήρων που θαρρείς πως ανήκουν σε άτομα της διπλανής πόρτας. Γνώριμα.

Συνέλαβαν και αποτύπωσαν την εικόνα μιας κοινωνίας ερειπιώνα. Της δικής μας κοινωνίας της μεταπολίτευσης και αυτό μας αφήνει με θεόπικρη γεύση στο στόμα. Με χαρακτηριστική δεξιοτεχνία έγραψαν διαλόγους και μονολόγους και έπλεξαν μια ιστορία μέσα από τις ιστορίες των προσώπων τους που δεν κάνει “κοιλιά” σε κανένα σημείο. Δεν απέφυγαν κάποιες “τραβηγμένες” στιγμές, τις “μαζεύουν” όμως γιατί ξέρουν το πώς. Κάθε ατομική ιστορία τους είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Αξίζει να περιμένουμε τα επόμενα έργα τους. Άφησαν υποθήκη που δεν πρέπει να πάει χαμένη.

Ο **Κώστας Μαρκουλάκης** που σκηνοθέτησε τη **“Δεύτερη φωνή”**, παρέδωσε στο κοινό μια παράσταση με ρυθμό, σφιχτοδεμένη, σωστά τονισμένη, δουλεμένη εξαντλητικά στις λεπτομέρειες και στα ψυχολογικά προφίλ των ηρώων. Στα συν του ότι δεν προσπάθησε να εντυπωσιάσει και να ξιπάσει χρησιμοποιώντας κατά κόρον τις ευκολίες της σύγχρονης τεχνολογίας. Κράτησε το μέτρο. Δίδαξε σωστά τους ηθοποιούς που είχε στη διάθεσή του και πήρε απ’ αυτούς εξαιρετικά αποτελέσματα. Κυριολεκτικά ανέδειξε τις δυνατότητές τους.

Η μάνα – τέρας της **Νένας Μεντή**, δίνεται με νεύρο, ακρίβεια και συλλαμβάνει όλη την πολυεδρικότητα του χαρακτήρα που υποδύεται. Το πάθος για επιτυχία μιας μικροαστής αποδίδεται απ’ αυτήν απολύτως πειστικά. Είναι θαυμάσια στα μικροαστικά της όνειρα, όσο και στη συντριβή τους. Άλλωστε η υποκριτική της αρτιότητα είναι γνωστή εδώ και χρόνια και δεν περιμένει τον δικό μου έπαινο. Επιβεβαίωσε για μια ακόμα φορά πως ανέβηκε στο σανίδι κουβαλώντας σπουδαία δώρα που μας τα μοιράζει απλόχερα.

Ο **Γιώργος Ζιόβας**, στο ρόλο του πατέρα, λιτός, χαμηλότονος, κάποιες στιγμές απόμακρος, ήταν ιδανικός. Κράτησε ως το τέλος με την ίδια ευαισθησία την τραυματισμένη αξιοπρέπεια αυτού που ηττήθηκε και προσπαθεί να κρατήσει με νύχια και δόντια ζωντανό ένα διάτρητο ιδανικό. Απέδειξε πως μπορεί να σηκώσει στους ώμους του “μεγάλους” ρόλους που κακώς, κάκιστα δεν του είχαν εμπιστευθεί ίσαμε σήμερα. Αποτέλεσε μεγάλο κέρδος για την παράσταση. Όσοι δεν παροικούν την Ιερουσαλήμ και δεν ξέρουν την πορεία του, θα εκπλαγούν ευχάριστα.

Η κόρη, της **Δανάης Σκιάδη**, ευαίσθητη σαν παρουσία και σαν πρόσωπο του έργου, είχε συνεχείς μεταμορφώσεις και μεταπτώσεις ανάλογα με τις σύνθετες πειστικές ψυχολογικές καταστάσεις που αντιμετώπιζε. Παρακολουθούσε τις ανατροπές με την χαρακτηριστική ευκολία που έχουν θεατρίνες με χρόνια στο κουρμπέτι. Έχει το χάρισμα. Και είναι νέα. Με λίγη τύχη και πολύ δουλειά, θα γράψει το όνομά της με μεγάλα γράμματα στο θέατρο. Το μέλλον τής ανήκει.

Ο σύζυγός της **Κωνσταντίνος Γαβαλάς**, στον ρόλο του θύματος της οικογένειας κράτησε με άνεση τον δύσκολο ρόλο του, χωρίς να ξεπέσει στις ευκολίες του μελό. Ήταν αυθεντικός στην απογοήτευσή του μπροστά στο κακό που έβλεπε να έρχεται χωρίς να μπορεί να το αποφύγει. Δεν πέρασε απαρατήρητος. Έπαιξε με αυτοσυγκράτηση και εσωτερικότητα.

Ο γιός, **Γιώργος Κάτσης**, σε έναν αβανταδόρικο ρόλο, κρατήθηκε και απέφυγε τον βερμπαλισμό στο παίξιμό του. Ξέφυγε άνετα από τους σκοπέλους του εύκολου εντυπωσιασμού. Ήταν ίσως υπερβολικά μαζεμένος σ' έναν ρόλο που σήκωνε εξάρσεις. Αξιοπρεπέστατος σαν παρουσία.

Ο ατζέντης, **Δημήτρης Σαμόλης**, χωρίς να αποφεύγει πάντα τη σχηματοποίηση, έδειξε αξιοσημείωτη ευελιξία μεταλλαγής στο θεατρικό του “κώδικα”. Σε έναν ρόλο που ήταν αντιπαθέστατος από τη φύση του, κατάφερε να μας αφήσει με μια αίσθηση συμπάθειας προς ένα κατά τεκμήριο ρεμάλι. Κι αυτό δεν είναι λίγο.

Το σκηνικό της **Αθανασίας Σμαραγδή**, ήταν λειτουργικό, λιτό και μέσα στο πνεύμα του έργου. Το γυμνό μπετόν και η ημιτελής σκάλα χρησίμεψαν για να τονίσουν το γενικό ξεχαρβάλωμα των σχέσεων. Ίσως θα έπρεπε να αξιοποιηθεί ο γυμνός “επάνω” όροφος μεταφέροντας και εκεί κομμάτια της δράσης.

Τα κοστούμια που επιμελήθηκε η **Ιωάννα Τσάμη**, απλά και καθημερινά, έντυσαν αξιοπρεπώς τους “ήρωες”.

Η μουσική του **Γιάννη Χριστοδουλόπουλου**, υποβλητική στις στιγμές που έπρεπε, διακριτική όταν χρειαζόταν, τόνισε και συνόδεψε τις καταστάσεις. Δεν γνωρίζω ποιός έκανε τους φωτισμούς και τις προβολές, αλλά για μένα είναι άξιος ολόθερμων συγχαρητηρίων.

Τέλος οι βοηθοί του Μαρκουλάκη **Μανώλης Δουνιάς** και **Έλενα Σκουλά**, πρέπει να δούλεψαν σκυλίσια για να παρουσιαστεί αυτή η άρτια και ισορροπημένη παράσταση.

Συμπέρασμα: Μην την χάσετε. Αξίζει τον κόπο.

*Εικαστικός, συγγραφέας

Πηγή: **PRIN**

